

กฐิน 44

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๔๔

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เหตุที่เกิดกฐินเพราะว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมก่อน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม มีธรรมะใด ธรรมะแล้วถึงได้สร้างเป็นธรรมวินัย ธรรมวินัยถึงบังคับให้มีองค์กฐินขึ้นมา วันนี้เป็นวันทอดกฐินนะ วันทอดกฐินของวัดสันติธรรมาราม ทอดกฐินนี้ พระพุทธเจ้าวางบัญญัติไว้ไง บัญญัติให้มีกฐิน มีกฐินเพื่ออะไร? เพื่อความสามัคคีระหว่างปลา กับ น้ำ เห็นไหม พระนี่เหมือนปลาต้องอาศัยอยู่ในน้ำ ถ้าน้ำมันสะอาด น้ำมันบริสุทธิ์ ปลานั้นก็อยู่ สะดวกสบาย

อันนี้ก็เหมือนกัน ถ้าโยมบริสุทธิ์ โยมสะอาด โยมเข้าใจเรื่องศาสนา เรื่องกฐิน โยมเปรียบเหมือนน้ำ พระเปรียบเหมือนปลา ต้องอาศัยกัน สิ่งที่อาศัยกันนั้น กฐินแล้วถึงเป็นกฐินขึ้นมา สร้างองค์กฐินขึ้นมาเพื่อความสามัคคี ถ้าพระไม่ครบสงฆ์ก็มีกฐินไม่ได้ ถ้าพระไม่มีครบสงฆ์ขึ้นมาไม่มีกฐิน แล้วกฐินก็จะให้มีอยู่ในเดือนเดียว ๑ ปีทอดได้หนึ่งเดียวต่อวัดหนึ่ง เพราะผ้ากฐินนี้เป็นแค่ผ้า ทอดผ้ากฐิน ทอดผ้าลงไปในพื้นที่กฐิน กฐินหมายถึงว่าไม่สะดุ้งนั้น ทอดผ้าลงกฐินไป เพื่อให้ผ้านั้นได้เย็บ ได้ซ่อม ให้ความสามัคคี เห็นไหม ศาสนานี้สอนเรื่องความสามัคคี เรื่องความเป็นอยู่ของพระนั้น

แล้วปลากับน้ำ ถ้าปลานั้น กฐินเป็นกฐินขึ้นมาเพราะกฐินนั้นเป็นอันว่าเป็นกฐิน ถ้ากฐินมันไม่เป็นอันกฐิน คือว่าไปขอมมา ไปเรียไรมา ไปเบียดเบียนเขามา เป็นไปไม่ได้ มันต้องให้ความศรัทธาของญาติโยมไง น้ำสะอาด น้ำมันบริสุทธิ์ อยู่ที่น้ำนั้น น้ำมีความศรัทธา น้ำนั้นมีความสะอาดบริสุทธิ์ ปลาก็อยู่สุขสบาย มันตรวจเช็คกันระหว่างพระกับโยม ว่าความอยู่ด้วยกัน องค์กฐินนั้นมันถึงสำเร็จเป็นองค์กฐินขึ้นมา

แล้วเป็นองค์กฐินขึ้นมาแล้ว พระขึ้นมาแล้ว พระต้องเย็บ เห็นไหม พอเสร็จแล้ว พอถวาย ผ่ากฐินเสร็จแล้ว พระต้องให้กรานกฐิน พระต้องตัด ต้องเย็บ ต้องซ่อม ให้เสร็จภายในวันเดียว ความสามัคคีของพระนั้น พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ระหว่างความสามัคคีของภุชงค์อย่างหนึ่ง น้ำกับปลาอาศัยกัน ศาสนาจะเจริญรุ่งเรือง ถ้าน้ำกับปลาอาศัยกันไม่ได้ ศาสนาจะไม่เจริญรุ่งเรือง ความสามัคคีในสงฆ์นั้น ความเป็นอยู่ของสัตว์โลกนี้ น้ำกับปลา เห็นไหม

แล้วถ้าเขื่อนมาในเรื่องของคน กายกับใจนะ กายกับใจมันสามัคคีกันไหม ถ้ากายกับใจ สามัคคีกัน เราจะอยู่เป็นสุข ถ้ากายกับใจไม่สามัคคีกัน เราขัดข้องหมองใจ ร่างกายมันเป็นไปได้ แต่หัวใจมันขัดข้องหมองใจ หัวใจมันไม่บริสุทธิ์ หัวใจมันขัดข้องใจ นี่กายกับใจ ถ้ากายบริสุทธิ์ ขึ้นมา กฐินนั้นก็บริสุทธิ์ขึ้นมา กฐินนั้นเป็นเพราะใจเป็นผู้ริเริ่ม ใจเราคิดใช่ไหม? ใจเราอยากทำ มันถึงเป็นการกระทำขึ้นมา ถ้าใจเราไม่อยากทำ มันจะเป็นการกระทำขึ้นมาไหม?

นั่นนะย้อนกลับมาเรื่องกายกับใจ ถ้ากายกับใจนี้พระพุทธเจ้าสอนเรื่องปลากับน้ำเพื่อ สังคมของหมู่สงฆ์ บริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เพื่อความเป็นอยู่ของศาสนา สิ่งที่มีอยู่ ศาสนามีอยู่ คนสนใจมันก็เป็นการกระทำขึ้นมาได้ ถ้าศาสนามีอยู่คนไม่สนใจ ศาสนาก็เหมือนกับ สักแต่ว่าศาสนา คนไม่สนใจในศาสนามีมากมายเลย กฐินก็เรื่องของคนที่ทอดกฐินสิ เรื่องของเรา คือเรื่องการหาความสุขใส่ตัว...ความสุขของเขาไม่ใช่ความสุขใส่ตัวหรอก ความสุขของเขาเป็น ความคิดของเขา

นี่กายกับใจ ถ้าใจมีคบอด ใจไม่สนใจในเรื่องของศาสนา จะไม่รู้จัก จะไม่เข้าใจเรื่องใด ๆ ทั้งสิ้น แต่ถ้าใจมันเปิดขึ้นมา ใจมันเปิดขึ้นมามันถึงจะเข้าใจเรื่องบุญกุศล เรื่องบุญกุศลก็เรื่องกาย กับใจ ใจอยู่ในร่างกายนั้น เป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อนมาก การเบียดเบียนกัน การพุดกันให้มีความ เบียดเบียน การพุดกันให้เจ็บปวดหัวใจนี้ พุดแล้วมันจะสะท้อนหัวใจมาก ความสะท้อนหัวใจมัน จะให้ใจรุนแรงมาก เห็นไหม ความสะท้อนของใจมันจะให้ผลรุนแรงกับใจมาก เราตบตีกัน ความเจ็บปวดของร่างกายนี้ ชั่วครั้งชั่วคราวก็หายไป แต่ความเจ็บปวดของหัวใจอยู่ในหัวใจนั้นนะ

ถ้าหัวใจมันบริสุทธิ์ขึ้นมา หัวใจมันดีขึ้นมา มันจะเป็นธรรมขึ้นมา นั่นแหละสิ่งที่ละเอียดอ่อน
 สิ่งที่มีคุณค่าซุกอยู่ในร่างกายของเราเนี่ย ในร่างกายเห็นไหม ระหว่างปลากับน้ำ ถ้าน้ำมีออกซิเจน
 ปลาอยู่สุขสบาย หัวใจเหมือนกัน ถ้าหัวใจบริสุทธิ์ หัวใจมีความคิดที่ดีขึ้นมา หัวใจสิ่งนั้นขึ้นมา
 การกระทำขึ้นมา ก็เป็นถึงการกระทำขึ้นมา

มันถึงว่าถ้าใจเราคิดดี ทำคุณงามความดี เรื่องของศาสนา มีกฐินมาเพราะองค์สมเด็จพระ
 สัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมก่อน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา แล้ววาง
 ธรรมวินัยไว้ สมัยพุทธกาล พระพุทธเจ้าอนุญาตให้ทอดกฐินกันมา ทอดกฐินหมายถึงทอดผ้าผืน
 นั้นไง ผ้าผืนที่เราสละออกมาจากญาติโยม ให้พระด้วยการสามัคคีธรรมของพระนั้นทำเป็นบุญ
 กุศลขึ้นมา ให้หมู่สงฆ์นั้นมีความสุขขึ้นไป

นี่ย้อนกลับมา ความละเอียดอ่อนนั้นมันหยาบขึ้นมา เห็นไหม ระหว่างปลากับน้ำ ระหว่าง
 กายกับใจเนี่ย ถ้าใจมันบริสุทธิ์ขึ้นมา ใจมันเข้าใจขึ้นมา ใจมันมีความพอใจ ถ้าใจมีความพอใจ มัน
 ทำสิ่งนี้ได้ด้วยความอímเอิบใจ ความอímเอิบใจขึ้นมาเนี่ย ใจมันสะดวกสบายขึ้นมา ทำสิ่งนี้ขึ้นมาเพื่อ
 เป็นบุญกุศล เพื่อเป็นบาทฐาน ถ้ามีบาทมีฐานขึ้นมาใจจะมีที่พึ่ง ร่างกายหรือเราพึ่งพาอาศัยกัน
 ในโลก เห็นไหม ลูกก็พึ่งพาพ่อแม่ ปู่ย่าตายายพึ่งพาอาศัยกัน นี่เรื่องของโลก

แล้วใจมันพึ่งพาอาศัยใคร หัวใจนี้มันจะพึ่งพาอาศัยใคร มันจะหาใครเป็นที่พึ่ง หัวใจเรา
 พ่อแม่เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยเนี่ย อยากจะเจ็บแทนกันก็เจ็บแทนกันไม่ได้ เห็นไหม มันแทนกันไม่ได้
 ด้วยบุญกุศล ด้วยอำนาจวาสนา ด้วยการเกิดมาของใจดวงนั้น ถ้าใจดวงนั้นเกิดมาดีมีอำนาจวาสนา
 ใจดวงนั้นขึ้นมาเนี่ย มันทำให้ร่างกายไม่ต้องเจ็บปวดเจ็บไข้ได้ป่วย ถ้าใจมันเจ็บไข้ได้ป่วยเนี่ยมันเป็น
 เพราะสิ่งที่เราทำมา สิ่งที่เราทำมา มันถึงแสดงออกมาอย่างนั้น

นี่ความที่ละเอียดอ่อนของใจมันอยู่ในร่างกายเนี่ย มันละเอียดอ่อนจนเราไม่สามารถมองเห็น
 ได้ เราเป็นชาวพุทธ เราเข้าใจเรื่องของศาสนา เราเข้าใจสัจจะความจริง เราจะหาบุญกุศล เห็นไหม
 หาบุญกุศล หาที่พึ่งของใจ ที่พึ่งของร่างกายเขาพึ่งพาอาศัยกันได้แล้ว ที่พึ่งของใจเราต้องหาให้ได้ สิ่ง
 ที่จะหาให้ได้เนี่ย ศาสนามิเพราะมีเรา เห็นไหม เรามีศาสนา เราจะเกิดมาไม่เกิดมา พระพุทธเจ้าตรัสรู้

แล้ว วางธรรมไว้ ๕,๐๐๐ ปีนี้ เราเกิดมาพบพระพุทธศาสนาที่รอบ แล้วเราเข้าใจเรื่องศาสนาขนาดไหน ถ้าเราไม่เคยเกิดตายมาในศาสนานั้น เรื่องเราจะเข้าใจเรื่องนี้หาได้ยากนะ

การเข้าใจในเรื่องของศาสนานี้มันต้องมีพื้นฐานของใจ ลูกของเราบางคนขึ้นมาที่ก็สนใจ เรื่องบุญกุศล เรื่องคุณงามความดี บางคนขึ้นมาที่เกกมะเหรกเกเร เห็นใหม่ นี่ใจของเด็กเปรียบเทียบเอาแล้วกลับไปสังเกตดูลูกของเราเหมือนกัน มันเป็นการสะสมมาของที่ว่าใจเกิดใจตายมาในวัฏสงสาร

นี่ก็เหมือนกัน เราเกิดเราตายในวัฏสงสารมาขนาดไหน แล้วเรามีที่พึ่งใหม่ มันน่าเห็นใจเห็นใจ...ใจตัวเองนะ มันน่าจะเห็นใจใจของตัวเอง ใจของตัวเองมีที่พึ่งใหม่ บุญกุศลในภพชาตินี้พระพุทธรูปเจ้าวางไว้ให้ปีหนึ่งมีหนเดียวต่อวัดหนึ่ง มีหนเดียวหมายถึงว่า เป็นที่ที่ทุกคนต้องชวนชวน ทุกคนพยายามแสวงหา สิ่งนั้นนะเป็นอย่างไร

มันเป็นความสามัคคีระหว่างสังคม บริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา สังคมในศาสนานั้นเจริญรุ่งเรืองขึ้นมา มันจะทำให้ศาสนานั้นเป็นที่พึ่งของใจ ใจที่ว่าเราพยายามค้นคว้ากันอยู่นี้ หาไม่เจอนี้ มันมีที่เกาะที่อาศัย ถ้ามันมีที่เกาะที่อาศัย มันเป็นมรรคอรียสังขังเบิกทางไป เบิกทางของใจเข้าสู่สู่ความจริง ถนนหนทางนี้เป็นเครื่องอยู่ เป็นที่เดินของรถรา แต่มรรคอรียสังขังเป็นที่เดินของใจอยู่ที่ไหน

ถ้าใจมันหยาบขึ้นมา เรื่องกฐินก็ไม่เข้าใจ เรื่องบุญกุศลไม่เข้าใจ เรื่องมรรคไม่ต้องพูดกัน เรื่องมรรคในหัวใจมันจะเกิดขึ้นมาได้นี้ มันละเอียดอ่อนเข้ามาอย่างนั้น แล้วเราทำความสงบเข้ามา เห็นใหม่ พอใจเริ่มมีความเข้าใจเรื่องกฐิน เรื่องบุญกุศลขึ้นมาใจมันควรแก่การงาน ควรแก่การงานนี้มันจะจับต้องใจของตัวเองได้ พอจับต้องใจของตัวเองได้ นั่นคือสมาธิธรรมใจ

ทำความสงบของใจคือใจมันพัก ใจมันพักผ่อนนะ พักจากอารมณ์โลกนี้ มันพักไปชั่วคราวันนั้นคือทำความสงบ ทำความสงบบ่อย ๆ เข้าใจตั้งใจมั่น ใจตั้งมั่นใจนั้นควรแก่การงาน มรรค

มันจะเกิดตรงนี้ มรรคอริยสัจจะเกิดตรงที่ว่าใจเริ่มตั้งมั่น ใจเริ่มจะควรแก่การทำงาน แล้วทำงาน การชำระกิเลสไป แล้วจะซึ่งในองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งในทาน ศีล ภาวนาไป

ซึ่งในทาน มีทานก่อนถึงมีศีลใช้ใหม่ มีศีลแล้วมีภาวนาขึ้นมา ทาน ศีล ภาวนา นี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ตรงนั้น แล้วก็วางหลักการให้เราเดิน สิ่งนี้ถึงไม่ใช่สิ่งที่ต่ำต้อย สิ่งนี้เป็นสิ่งที่เครื่องดำเนินเข้าไป เพียงแต่เราจะดำเนินได้ขนาดไหน มันเป็นอำนาจวาสนาของใจดวงนั้น ถ้าใจดวงนั้นมีอำนาจวาสนา ใจดวงนั้นจะดำเนินเข้าไปได้มาก

ใจของแต่ละดวงนะเปิดให้กว้าง เปิดหัวใจของตัวเอง เปิดเจตนาของตัวเอง ถ้าใจมันเปิดขึ้นมา มันจะเปิดเข้าได้ ถ้าใจเราคิดว่าเรารู้แล้ว “ซาบซ่านด้วย” น้ำเต็มด้วยขานั้น ธรรมะจะไม่เข้าถึงใจดวงนั้นเลย ความเห็นของเราเป็นความเห็นของเรา ความเห็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะสะอาดบริสุทธิ์ แล้วความเห็นของเราเต็มไปด้วยกิเลส เหมือนกับน้ำล้นถ้วย เรื่องสังขาร จะเข้าไม่ถึงใจของตัวเอง

แล้วที่ว่าตัวเองตัวรู้ใจ ตัวเองรู้แต่ตัวเองปลดเปลื้องความทุกข์ความข้องใจไม่ได้ ถ้าตัวเองเข้าใจความเข้าใจในธรรม ธรรมนั้นเหมือนธรรมโอสถ ธรรมโอสถจะเข้าไปรักษาใจ รักษาใจของตัวเอง รักษาสิ่งที่ว่าปลดเปลื้องนะ ปลดเปลื้องความทุกข์ในหัวใจได้ ปลดเปลื้องสิ่งที่เกาะเกี่ยวในหัวใจ ความปลดเปลื้องอันนั้นนะ นี่มรรคเกิดใจ งานชอบในศาสนา งานของโยมนี้การหา มา การหาวัตถุข้าวของมาเป็นงานอันใหญ่

นี่การทำกรรมสงบของใจเป็นงานส่วนหนึ่ง การสร้างสมาธิขึ้นมาในหัวใจนี้เป็นงานอันหนึ่ง การสร้างปัญญาขึ้นมาจะปลดทิ้งไปเลย การสร้างปัญญาขึ้นมา มันยิ่งขนาดไหน ปัญญาของโลกเป็นโลกียะ เป็นปัญญาในการเบียดเบียนกัน เป็นปัญญาในการเอารัดเอาเปรียบ เอารัดเอาเปรียบกันนี้ปัญญาเอาตัวรอด

แต่ปัญญาของในศาสนา นี้ ภาวนามยปัญญา ปัญญาเอาหัวใจรอด หัวใจที่ละเอียดอ่อนอยู่ในร่างกายนี้ ที่เราไม่เห็นมันนะ มันสามารถเข้าไปจับต้องสิ่งนั้น แล้วเอาสิ่งนั้นใคร่ครวญธรรมะ

ขึ้นมา ใคร่ครวญจนปลดเปลื้องออกไปจากใจได้ สิ่งนั้นมันเป็นสิ่งที่ปลดเปลื้องออกไปจากใจ ถึงเป็นที่สุด เป็นที่ปรารถนา เป็นที่พึงของศาสนาจริง

ศาสนานี้จะพึงตรงนี้ เราถึงว่าทำบุญกุศลนี้เป็นบุญกุศล เกิดจากตรงนั้นมันถึงมีกฐินใจ ถึงได้วางหลักกฐินขึ้นมา เราทำกฐินขึ้นไปก็เพื่อจะเข้าเหตุนี้ เราถึงต้องทำกฐินนี้เป็นงานใหญ่ มันเป็นแค่หลักของท่าน ทาน ศีล ภาวนา เห็นไหม กฐินนะเป็นเครื่องเบิกทาง เป็นพื้นฐาน เป็นสิ่งที่การก่อสร้าง สิ่งที่เป็นต่อม่อ สิ่งที่เป็นหลักโครงสร้างอยู่ในดินนะมีคำมหาศาล ทานนี้ปูพื้นใจเข้าไป ปูพื้นของใจเข้าไปเป็นต่อม่อขึ้นมา

มีทานขึ้นมาแล้ว พอมีทานขึ้นมามันมีความละเอียดเอง คนเราทำคุณงามความดีนี้ จะทำความคิดผิด ๆ ไปนี้มันจะละเอียด อันนั้นคืออริศีล ศีลเกิดจากหัวใจ เกิดจากความคิดผิด เกิดจากความดำริที่จะคิดผิด อันนั้นนะเป็นอริศีล ศีลจะเกิดขึ้นมาจากเรามีทานขึ้นมาแล้วมันเข้าใจเรื่องของทาน แล้วจะเริ่มมีศีลขึ้นมา แล้วพอมีศีลขึ้นมามันจะเห็นความสงบของใจโดยธรรมชาติของมัน เห็นความสงบขึ้นมา แล้วถ้านอนนิ่งอยู่อย่างนั้น ดิคความสงบนั้น ต้องยกขึ้นวิปัสสนาเข้าไป จนกว่ามันจะหลุดพ้นออกไป อันนั้นเป็นเป้าหมายของศาสนา ศาสนาสอนตรงนั้น สอนเรื่องของใจ ใจเท่านั้น

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่มาทำบุญวันนี้ หัวใจคิดก่อนมันถึงมาได้ มีความดำริจากใจว่าอยากจะไปทำบุญกุศล หัวใจตั้งร่างกายมานั่งอยู่นี่ สิ่งที่มาั่งอยู่นี่เพราะความคิดมันถึงมา ตัวเองมาไม่ได้ ถ้าตัวเองไม่ได้คิดอยากมา นี่ใจถึงสำคัญขนาดนั้น ใจสำคัญแต่ใจไม่มีทางเดิน ไม่มีทางเดินจนจะต้องมาเตาะเตาะไป มาทาน มาศีล มาภาวนากัน เพื่อจะเอาทางของใจ สำหรับดวงใจทุก ๆ ดวงใจดวงนั้น

ดวงใจดวงนั้นจะมีที่พึงมีที่อาศัย แล้วจะไปตามอำนาจวาสนา พันจากทุกข์ ทุกข์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ ทุกข์ในหัวใจที่มันเร้าร้อนอยู่นี่พ้นไปได้ ทุกข์เกิดขึ้นมา ทุกข์ตั้งอยู่ แล้วทุกข์ต้องดับไป สิ่งที่มีเหตุมีผลทำลายอันนี้ได้ ทำลายความทุกข์ในหัวใจนี้ได้เด็ดขาด จากทาน จากศีลภาวนานี้แหละ จากการทำกุศลนี้แหละ มันจะเป็นไปได้ ถ้าเป็นไปได้นี้เป็นบุญของเรา

นี่เป็นการเทศน์ก่อนกฐินไง เพื่อให้เห็นอนิสงส์ของกฐิน เพื่อให้เห็นอนิสงส์ว่ามันเกิดขึ้นมาอย่างไร แล้วเราจะทำอะไรต่อไป ทำต่อไปเพื่อให้มีเจตนา จนตั้งมั่น มันจะได้เป็นบุญกุศลของเราโดยธรรมชาติ เอวัง